KOMISIJA

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. rugsėjo 8 d.

dėl valstybės pagalbos Nr. C 45/04 (ex NN 62/04) čekų plieno gamintojui „Třinecke železarny, a.s.“

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 5245)

(Tik tekstas čekų kalba yra autentiškas)

(Tekstas svarbus EEE)

(2007/319/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2003 m. Stojimo sutarties 2 protokolą dėl Čekijos plieno pramonės restruktūrizavimo,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo nuomonę pagal pirmiau nurodytus straipsnius ([1]),

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2003 m. lapkričio 12 d. Komisija buvo informuota, kad Čekijos Vyriausybė priėmė nutarimą dėl Čekijos plieno pramonės restruktūrizacijos užbaigimo – sprendimo dėl bendrovės „Třinecké železárny, a.s.“ (toliau – „TŽ“) projektą. Nutarime paminėta, kad Vyriausybė planuoja suteikti TŽ apie 1,9 mlrd. CZK (apie 67 mln. EUR) ([2]) dydžio valstybės pagalbą.

(2) Minėtuoju nutarimu Čekijos Vyriausybė pritarė šiems sandoriams:

— Čekijos Vyriausybė iš TŽ per Čekijos konsolidacijos agentūrą (ČKA) įsigyja bendrovės „ISPAT Nová Hut“ (INH) 10,54 % turto dalį, valdomą TŽ. Šių akcijų kainą nustato Finansų ministerija, susitarusi su Pramonės ir prekybos ministerija,

— ČKA perveda 10 000 vertybinių popierių, kurių bendra nominalioji vertė yra 1 mlrd. CZK (35 mln. EUR), kuriuos išplatino bendrovė TŽ ir kuriais dabartiniu metu disponuoja ČKA, jų emitentui, bendrovei TŽ, už bendrą pirkimo kainą 100 mln. CZK (3,5 mln. EUR), t. y. tik už 10 % jų nominaliosios vertės.

(3) Nutarime taip pat nurodoma, kad abu sandoriai įsigalioja tik gavus teigiamą Konkurencijos apsaugos tarnybos (KAT) sprendimą, išduotą pasikonsultavus su Europos Komisija.

(4) 2003 m. lapkričio 26 d. raštu Komisija paprašė informacijos apie pirmiau minėtus sandorius.

(5) 2003 m. gruodžio 10 d. ir 2004 m. sausio 7 d. įvyko Čekijos Vyriausybės vadovo ir Pramonės ir prekybos ministro susitikimai su už konkurenciją atsakingu Komisijos nariu. Buvo susitarta, kad į paskutinį pirmiau minėto nutarimo teiginį bus atsižvelgta (žr. 3 punktą).

(6) 2004 m. vasario 20 d. Komisija gavo aprašymą visų projektų, pagal kuriuos Čekijos Vyriausybė planuoja suteikti bendrovei TŽ valstybės pagalbą. 2004 m. kovo 17 d. Briuselyje įvyko specialios konsultacijos tarp Komisijos atstovų ir Čekijos valdžios institucijų bei minėtos bendrovės atstovų.

(7) 2004 m. kovo 29 d. ir balandžio 29 d. Komisija išsiuntė Čekijos valdžios institucijoms pastabas, kuriose nurodė, kad pagal pateiktą informaciją negalima atmesti galimybės, jog Čekijos Vyriausybės planuojamų įsigyti TŽ valdomų INH akcijų pirkimas galėtų viršyti rinkos kainą, o tai sąlygotų valstybės pagalbos suteikimą pirmiau minėtai bendrovei TŽ; ji taip pat nurodė, kad valstybės pagalba, iš kurios būtų finansuojami įvairūs bendrovės TŽ projektai, neatrodo suderinama su galiojančiomis Bendrijos valstybės pagalbos teikimo taisyklėmis.

(8) 2004 m. balandžio 22 d. ir 30 d. Konkurencijos apsaugos tarnyba patvirtino valstybės pagalbos suteikimą bendrovei TŽ.

([1]) OL C 22, 2005 1 27, p. 2.

([2]) Valiutų perskaičiavimas, naudojamas šiame sprendime, kai 1 EUR = 28,43 CZK (2006 m. rugsėjo 20 d.), yra tik informacinio pobūdžio.

(9) 2004 m. gruodžio 14 d. raštu Komisija informavo Čekijos Respubliką, kad priėmė sprendimą dėl nurodytos priemonės pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą ir paprašė atitinkamos informacijos.

(10) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([3]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl pirmiau minėtos priemonės. Negauta jokių pastabų.

(11) 2005 m. sausio 31 d. raštais, kurie buvo užregistruoti 2005 m. vasario 1 d., Čekijos Respublika atsakė į kai kuriuos klausimus, iškeltus sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą.

(12) 2005 m. balandžio 18 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2005 m. gegužės 16 d. raštu, užregistruotu 2005 m. gegužės 18 d.

(13) 2005 m. liepos 4 d. raštu Komisija paprašė kai kurių Čekijos valdžios institucijų cituotų dokumentų kopijų, kurios buvo išsiųstos 2005 m. liepos 21 d. raštu, užregistruotu 2005 m. liepos 25 d.

(14) 2005 m. rugpjūčio 10 d. elektronine žinute Čekijos valdžios institucijos pranešė Komisijai apie naujas aplinkybes.

(15) 2005 m. rugsėjo 28 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2005 m. rugsėjo 29 d. susitikimo su Čekijos valdžios institucijomis metu ir 2005 m. spalio 18 d. raštu, užregistruotu 2005 m. spalio 19 d.

(16) 2005 m. gruodžio 15 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2006 m. kovo 20 d. raštu ir užregistruota 2006 m. kovo 21 d. Šiame rašte Čekijos valdžios institucijos nurodė, kad nesuteiks pagalbos pajėgumų uždarymui, nes bendrovė TŽ pakeitė savo prekybos strategiją.

(17) 2006 m. liepos 18 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kuri buvo pateikta 2006 m. rugpjūčio 16 d. raštu.

([3]) Žr. 1 išnašą.

a) **Priemonės, kurių buvo imtasi 2004 m. balandžio mėn.**

(18) 2004 m. balandžio 14 d. Čekijos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, pagal kurį sumokėjo bendrovei TŽ po 1 250 CZK už 1 306 920 bendrovės INH akcijų, priklausančių TŽ ir sudarančių 10,54 % bendrovės INH įstatinio kapitalo, pirkimo kainą. 2004 m. balandžio 22 d. KAT nusprendė, kad šis sandoris nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Sandoris įvyko to paties mėnesio pabaigoje.

(19) 2004 m. balandžio 30 d. KAT leido suteikti valstybės pagalbą bendrovei TŽ, pervedant vertybinius popierius, kurių nominalioji vertė apie 576,7 mln. CZK (20 mln. EUR) projektams aplinkos apsaugos, tyrimų bei plėtros, mokymo ir pajėgumų uždarymo srityse 2004–2006 m. Šios pagalbos sudedamoji dalis buvo 44 088 300 CZK (1,5 mln. EUR) pagalba mokymo projektams ir 4 152 500 CZK (0,14 mln. EUR) pagalba pajėgumų uždarymui.

b) **Informacija apie bendrovę**

(20) Bendrovė TŽ buvo privatizuota dešimto dešimtmečio viduryje ir visiškai restruktūrizuota be valstybės pagalbos.

(21) Svarbiausia TŽ veiklos sritis yra metalo (plieno) gamyba su uždaruoju metalo gamybos ciklu. Be kokso, ketaus ir plieno bendrovė gamina daugiausia valcuotus gaminius, t. y. blokus, sliabus, ruošinius, valcuotą vielą, armatūrinį plieną, ploną, vidutinį ir storą profilinį plieną. Bendrovė TŽ yra vienintelis bėgių gamintojas Čekijos Respublikoje.

2. PRIEŽASTYS PROCEDŪRAI PRADĖTI

(22) Komisijos sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą yra susijęs su trimis valstybės sprendimais, priimtais TŽ naudai, t. y. akcijų pirkimas, pagalba mokymui ir pagalba pajėgumų uždarymui. Kitos su pagalba susijusios priemonės (moksliniai tyrimai bei technologijų plėtra ir aplinkos apsauga) buvo pripažintos atitinkančiomis galiojančias taisykles, todėl jos nėra šio tyrimo objektas ([4]). Savo sprendime pradėti tyrimo procedūrą Komisija suabejojo, ar trys minėtos priemonės, kurių Čekijos Respublika ėmėsi prieš stojimą, nėra paslėpta pagalba TŽ restruktūrizacijai, nes tai prieštarautų 2003 m. Stojimo sutarties 2 protokolui (toliau – 2 protokolas).

([4]) 2006 m. kovo 20 d. raštu Čekijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad galbūt apsvarstys šių projektų pakeitimo galimybę. Komisija užsiminė, kad apie šiuos pakeitimus turėtų būti pranešta pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.

(23) Dėl pagalbos mokymui ir pajėgumų uždarymui Komisija suabejojo, ar ji atitinka visus atitinkamų Bendrijos taisyklių dėl valstybės pagalbos reikalavimus, galiojančius pagalbos suteikimo metu ([5]). 2004 m. vasario ir kovo mėn. Komisijai pateikti dokumentai nepaaiškino šių dviejų pagalbos teikimo priemonių tikslo ir sąlygų. Neaiški informacija, pateikta KAT sprendimuose, neleido patikrinti, ar ši pagalba tikrai buvo paskirta laikantis atitinkamų taisyklių.

(24) Dėl TŽ valdomų INH akcijų pirkimo Komisija suabejojo, ar valstybės sumokėta kaina po 1 250 CZK už akciją buvo priimtina investuotojui rinkos ekonomikos sąlygomis ir ar tai nebuvo parama pardavėjui. Mat 2004 m. kovo mėnesį Čekijos vertybinių popierių komisija (ČVPK) leido bendrovei INH išpirkti savo akcijas, kotiruojamas biržoje, už 550 CZK. Savo prašyme ČVPK bendrovė INH savo siūlomą kainą pagrindė eksperto išvada. Komisija išsiaiškino, kad valstybė neatkreipė dėmesio į keletą savaičių anksčiau ČVPK patvirtintą ženkliai žemesnę kainą ir sutiko mokėti kainą, apskaičiuotą jos pačios specialaus eksperto – bendrovės KPMG.

(25) Taip pat Čekijos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1126, priimto 2003 m. lapkričio 12 d., pavadinimas, kuriame nurodyta, kad šis nutarimas susijęs su „plieno pramonės restruktūrizacijos užbaigimu – sprendimo projektas bendrovei Třinecké železárny, a.s.“, sustiprino Komisijos abejones.

(26) Todėl Komisija nusprendė ištirti, ar nurodytos trys priemonės nėra paslėpta pagalba plieno gamintojo TŽ restruktūrizacijai ir ar tai neprieštarauja 2 protokolui.

3. **ČEKIJOS RESPUBLIKOS PASTABOS**

Pagalba mokymui

(27) Čekijos valdžios institucijos pateikė Komisijai visus 2004–2006 m. TŽ darbuotojų mokymo programų aprašymus, kuriuos vertino KAT ir kurių pagrindu buvo suteikta valstybės pagalba. Taip pat buvo išsamiai apibūdintos visos bendrojo ir specialaus mokymo priemonės ir paaiškinta, kaip pagalba mokymams pagerins ir pakels bendrovės darbuotojų įgūdžių lygį, taigi, ir jų gebėjimą profesionaliai reaguoti į naujus rinkos iššūkius.

([5]) Kitos suteiktos pagalbos priemonės visiškai atitinka Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai (OL C 37, 2001 2 3, p. 3) ir Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos tyrimams bei plėtrai (OL C 45, 1996 2 17, p. 5).

(28) Mokymo projektai, kurie turėjo būti vykdomi nuo 2004 iki 2006 m., sudaro kompleksinę mokymo programą, suskirstytą į daug įvairių kursų (asmeninis vystymasis, komunikacija, rinkodara, vadyba, auditas, naujos technologijos, inžinerija, kokybė ir t. t.). Šių projektų reikalavimus atitinkančios sąnaudos iš viso sudaro […] (*) CZK. Pagalba yra 44 088 300 CZK (1,5 mln. EUR).

Pagalba pajėgumų uždarymui

(29) 2006 m. kovo 20 d. raštu Čekijos valdžios institucijos nurodė, kad nesuteiks pagalbos pajėgumų uždarymui, iš viso 4 152 500 CZK (0,14 mln. EUR), kuri padengia dalį išeitinių išmokų uždarytos aukštakrosnės darbuotojams, kadangi TŽ pakeitė savo prekybos strategiją.

TŽ valdomų INH akcijų pirkimas

(30) Čekijos valdžios institucijos tvirtina, kad elgėsi kaip investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis, neatsižvelgdamos į ČVPK patvirtintą 550 CZK kainą, ir vėliau susitarė dėl kainos su pardavėju – TŽ – remdamosi tik savo eksperto išvadomis (KPMG išvada). Pagrįsdamos šį argumentą Čekijos valdžios institucijos nurodė keletą aplinkybių, tarp jų ir šias.

(31) Pirmiausia teigiama, kad investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis žino, jog bendrovė (šiuo atveju INH), pirkdama savo akcijas yra suinteresuota mokėti kuo mažesnę kainą. Todėl, derėdamasis su pardavėju dėl akcijų kainos, racionalus investuotojas nemanys, jog už akcijų išpirkimą siūloma kaina atspindi rinkos vertę.

(32) Antra, Čekijos valdžios institucijos teigia, kad iš to fakto, jog INH pasiūlyta kaina buvo pagrįsta eksperto išvada ir patvirtinta ČVPK, negalima daryti išvados, kad ji atspindi akcijų rinkos vertę:

a) rinkos ekonomikos sąlygomis investuotojas, vertindamas eksperto išvadą, supranta, kad specialų ekspertą išsirinko ir už jo darbą mokėjo bendrovė INH, kuri buvo ypač suinteresuota nustatyti žemą pirkimo kainą. Todėl galima suabejoti eksperto vertinimo nešališkumu ir įtarti, jog buvo siekiama nustatyti žemesnę kainą;

(*) Verslo paslaptis

b) vertindamos faktą, kad kainą patvirtino ČVPK, Čekijos valdžios institucijos pabrėžia, jog skirtingai nuo sprendime dėl tyrimo pradžios Komisijos iškeltos hipotezės, ČVPK vertina pasiūlymą pagal galiojančius teisės aktus ir savo vidaus darbo metodiką „Ekspertų vertinimai, skirti privalomiems siūlymams dėl įsigijimo ir viešiems sutarčių projektams dėl dalininkų vertybinių popierių pirkimo“ ir neturi įgaliojimų pati nustatyti akcijų kainą arba pakeisti eksperto vertinimą savo analize. ČVPK tik įvertino, ar buvo įvykdyti visi juridiniai reikalavimai, keliami siūlymui išpirkti bendrovės akcijas ir specialistų vertinimui.

(33) Trečia, be pastarojo samprotavimo, Čekijos valstybės institucijos nurodo, jog prieš tai, kai 2004 m. kovo mėnesį ČVPK galiausiai davė savo sutikimą, ji jau buvo atmetusi vieną INH ir vieną LNM (didžiausias INH akcininkas) teikimą. Abiem atvejais ekspertų išvada, kuria buvo grindžiama siūloma kaina, turėjo rimtų trūkumų, susijusių su ekspertų vertinimui nustatytais reikalavimais. Po to bendrovė INH pateikė naują siūlymą, remdamasi ekspertų vertinimu, kuris atitiko visus nustatytus reikalavimus. ČVPK jau nebeturėjo priežasčių šį paskutinįjį teikimą atmesti ir galiausiai jį patvirtino. Čekijos valdžios institucijų manymu, investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis ankstesnį dvigubą ČVPK neigiamą atsakymą būtų išsiaiškinęs kaip patvirtinimą prielaidų, jog bendrovės INH ir LNM, pasinaudodamos šiais trūkumais, nustatytais ČVPK išvadoje, bandė įmonę nuvertinti, siekdamos už akcijas, kurias planavo išpirkti, sumokėti kuo mažesnę kainą.

(34) Ketvirta, Čekijos valdžios institucijos nurodo, jog investuotojas rinkos sąlygomis 550 CZK kainą laikytų sumažinta, atsižvelgdamas į tą faktą, jog ji atitinka perdaug žemą kainos ir pelno santykio rodiklį (P/E). Šis indeksas yra kainos ir vienos akcijos grynojo pelno santykis. Pagal bendrovės INH grynąjį 2003 m. pelną, kurį buvo galima apytikriai apskaičiuoti 2004 m. pradžioje, kai įvyko sandoris, ir akcijos kainą 550 CZK, P/E indeksas yra apie 1,25. Kai kaina už akciją yra 1 250 CZK, P/E indeksas yra 2,8 ir atsiduria beveik ties žemiausia P/E indekso riba, užfiksuota biržoje kotiruojamiems plieno gamintojams. Kitaip sakant, bendrovės INH eksperto apskaičiuota kaina reiškė labai žemą bendrovės įvertinimą, kuris neatitiko tuo pačiu laikotarpiu plieno gamybos srityje dirbusių įmonių, kotiruojamų finansų rinkoje, vertinimo.

(35) Pabaigoje Čekijos valdžios institucijos nurodo, kad bendrovės INH viešas siūlymas išpirkti savo akcijas už 550 CZK liko beveik neišgirstas. Dauguma galėjusių tuo pasinaudoti investuotojų nusprendė už tokią kainą savo akcijų neparduoti. Keletas jų netgi tai apskundė, motyvuodami, kad buvo tariamai pažeistos jų teisės.

4. PAGALBOS VERTINIMAS

4.1. Teisinis pagrindas

(36) Atsižvelgiant į Čekijos plieno pramonės restruktūrizaciją 1997–2003 m., 2 protokolą leidžiama suteikti valstybės pagalbą, kurios maksimalus dydis – 14 147 mln. CZK (453 mln. EUR). Protokole valstybės pagalbos suteikimas siejamas su keletu sąlygų, tarp jų – atnaujinti gyvybingumą ir įsipareigoti sumažinti pajėgumus.

(37) 2 protokolo 1 punkte nustatyta, kad „kitaip, nei numatyta ES sutarties 87 ir 88 straipsniuose, Čekijos Respublikos valstybės pagalba, suteikta atskirų Čekijos plieno pramonės sričių restruktūrizavimui, laikoma suderinama su bendrosios rinkos reikalavimais“, jeigu, be kita ko, yra įvykdytos minėtame protokole nurodytos sąlygos.

(38) 2 protokolo 3 punkte nustatyta, kad „valstybės pagalbą pagal Čekijos plieno pramonės restruktūrizacijos programą galima teikti tik 1 priede nurodytoms bendrovėms“. TŽ nėra paminėta 1 priede.

(39) 2 protokolo 6 punkto paskutiniame sakinyje draudžiama teikti Čekijos plieno pramonei bet kokią kitą pagalbą restruktūrizacijos tikslams. Šiuo tikslu 20 punkte Komisijai suteikiama teisinė galia imtis „atitinkamų priemonių, kad bet kuri su tuo susijusi bendrovė, pažeidusi šio protokolo nustatytas sąlygas, grąžintų bet kokią suteiktą pagalbą“ tuo atveju, jei restruktūrizacijos kontrolė atskleis, jog suteikiant „papildomai nesuderintą valstybės pagalbą plieno pramonei“ buvo pažeistos sąlygos.

(40) Pagalbos suteikimo Čekijos plieno pramonės restruktūrizacijai pagal Europos sutartį atidėjimo terminą Taryba pratęsė iki 2006 m. gruodžio 31 d. Šis susitarimas suderintas su 2 protokolu. Siekiant įgyvendinti šį tikslą, protokolas pritaikytas laikotarpiui prieš įstojimą ir po jo. Tiksliau sakant, susitarimas leido suteikti ribotą pagalbos sumą restruktūrizacijai 1997–2003 m. ir uždraudė bet kokią kitą valstybės pagalbą Čekijos plieno pramonės restruktūrizacijai 1997–2006 m. Šiuo požiūriu, tai labai skiriasi nuo kitų 2003 m. Stojimo sutarties nuostatų, pavyzdžiui, nuo laikinojo mechanizmo, nustatyto IV priede („egzistuojanti pagalba“), kuriuo reguliuojama tik prieš įstojimą suteikta valstybės pagalba, jei ji „vis dar galioja ir po“ įstojimo datos. Taigi, į 2 protokolą galima žiūrėti kaip į *lex specialis*, kuriuo jo reguliuojamoje srityje pakeičiamos kitos Stojimo sutarties nuostatos.

(41) Dėl to, nors paprastai EB sutarties 87 ir 88 straipsniai netaikomi prieš įstojimą suteiktai pagalbai, kuri toliau po įstojimo nenaudojama, 2 protokolo nuostatomis išplečiamos valstybės pagalbos pagal EB sutartį kontrolės ribos, kurios aprėpia visą pagalbą, suteiktą prieš įstojimą Čekijos plieno pramonės restruktūrizacijai 1997–2006 m.

(42) 2 protokolas netaikomas kitoms valstybės pagalbos, suteiktos Čekijos plieno pramonei kitais tikslais, priemonėms, kurias galima laikyti suderinamomis dėl kitų priežasčių, pavyzdžiui, pagalba tyrimams ir plėtrai, pagalba aplinkos apsaugai, pagalba mokymui, pagalba pajėgumų uždarymui ir t. t. Šios su pagalba susijusios priemonės nėra reguliuojamos 87 ir 88 straipsniais, jeigu jų buvo imtasi prieš įstojimą ir jos nebuvo taikomos po įstojimo. Bet kokiu atveju, protokolu neribojamos galimybės suteikti Čekijos plieno gamybos bendrovėms kitokio pobūdžio pagalbą pagal Bendrijų teisę. Savaime suprantama, juo neapribojama galimybė imtis priemonių, kurios nėra apibrėžiamos kaip pagalba, pavyzdžiui, kapitalo įdėjimas pagal privataus investuotojo principą rinkos ekonomikos sąlygomis. Kita vertus, Čekijos plieno gamybos bendrovėms taikomos priemonės, kurios susijusios su valstybės pagalba ir kurių negalima laikyti suderinamomis su bendrąja rinka pagal kitas taisykles, laikomos pagalba restruktūrizacijai – atsižvelgiant į šio apibrėžimo papildomą pobūdį – arba neabejotinai pagalba, susijusia su Čekijos plieno pramonės restruktūrizacija, ir jai bus taikomas 2 protokolas.

(43) Todėl Komisija įprasta tvarka, vadovaudamasi 2 protokolo 20 punktu, taikydama oficialią tyrimo procedūrą, numatytą ES sutarties 88 straipsnio 2 dalyje, gali įvertinti priemones tuo atveju, jei jai kyla abejonių, jog Čekijos valdžios institucijos suteikė plieno gamybos bendrovėms pagalbą, kuri nesuderinama su bendrąja rinka dėl kitų, ne restruktūrizacijos, priežasčių, ir todėl Čekijos Respublika nesilaiko 2 protokolo. Taip pat taikomas 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ([6]).

4.2. **Pagalbos buvimas**

Pagalba mokymui

(44) TŽ skirtos subsidijos mokymui yra valstybės pagalba pagal ES sutarties 87 straipsnio 1 dalį. Jos finansuojamos valstybės arba valstybės lėšomis. Šis papildomas finansavimas gali iškraipyti konkurenciją EB, nes taip TŽ įgytų pranašumą prieš tuos konkurentus, kurie pagalbos negavo. Galiausiai, prekyba tarp valstybių narių plieno gamybos srityje, kurioje TŽ dalyvauja kaip solidus dalyvis, yra intensyvi, todėl tikėtina, jog pagalba sutrikdytų prekybą tarp valstybių narių.

Pagalba pajėgumų uždarymui

(45) Čekijos valdžios institucijos nesuteiks TŽ pagalbos pajėgumų uždarymui, kuri padengtų dalį išeitinių išmokų uždarytos aukštakrosnės darbuotojams dėl pasikeitusios TŽ prekybos strategijos. Taigi, bendrovė negaus 4 152 500 CZK (0,146 mln. EUR) dydžio subsidijos, kuri jai buvo pažadėta įvykdžius tam tikras sąlygas. Todėl ši Čekijos valdžios institucijų priemonė neturi pagrindo.

TŽ valdomų INH akcijų pirkimas

(46) Komisija ankstesniame skyriuje „Čekijos Respublikos pastabos“ nurodyta tvarka įvertins Čekijos valstybės institucijų pateiktus faktus, kuriais grindžiamas teiginys, kad jos veikė kaip investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis ([7]), kai derybose su pirkėju neatsižvelgė į INH pateiktą 550 CZK kainą, kurią patvirtino ČVPK.

(47) Komisija pripažįsta pirmąjį Čekijos valdžios organų argumentą, kad rinkos ekonomikos sąlygomis investuotojas ir pardavėjas žino, kad bendrovė (šiuo atveju – INH), išpirkdama savo akcijas, yra suinteresuota mokėti kuo mažesnę kainą. Todėl derybose dėl akcijos kainos racionalus investuotojas ir pardavėjas įtariai žiūrės į tokią akcijų išpirkimo metu pasiūlytą kainą. Ji bus naudojama kaip atspindinti rinkos vertę tik tuomet, jeigu bus pagrįsta kitais faktais. Pavyzdžiui, jei tokio siūlymo išpirkti akcijas galiojimo laikotarpis būtų pasibaigęs, ir siūlymas būtų susilaukęs pasisekimo tarp investuotojų, tai didelis procentas investuotojų norėtų savo akcijas už šią kainą parduoti, o investuotojas rinkos sąlygomis paprastai atsižvelgtų į tokią kainą. Tačiau šiuo atveju, siūlymas išpirkti akcijas tuo metu, kai įvyko sandoris, vis dar galiojo ir nebuvo jokios informacijos, kad jos bus sėkmingos.

([6]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL L 363, 2006 12 20, p. 1).

([7]) Rinkos ekonomikos privataus investuotojo principas jau seniai pripažįstamas Teisingumo Teisme. Žr., pavyzdžiui, 1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimą dėl *Alfa Romeo*, bylą C-305/89, Rink. [1991], I-603 (19 punktas ir toliau).

(48) Vertindama antrąjį Čekijos valdžios institucijų argumentą, Komisija pabrėžia, kad būtina įvertinti atvejo specifiką. Pirma, nebuvo jokios biržos kainos, kurią būtų galima laikyti vienareikšmišku ir neabejotinu bendrovės rinkos kainos rodikliu ([8]). Norint įvertinti bendrovę, reikėtų numatyti būsimus piniginius srautus arba dividendus ir po to apskaičiuoti jų dabartinę vertę. Antra, vertinamoje bendrovėje vyko didelė reorganizacija. Bendrovė, kurią visai neseniai kontroliavo valstybė, buvo parduota didelei privačiai plieno gamintojų grupei. Ši įsipareigojo bendrovę modernizuoti ir pažadėjo dideles investicijas. Dėl šių didelių pasikeitimų bendrovėje ir jos valdymo struktūroje nebuvo galimybės ankstesnius finansinius duomenis laikyti patikimais, prognozuojant būsimus rezultatus. Prognozuojant būsimus piniginius srautus arba dividendus, nebuvo galima remtis akivaizdžia raida. Pabaigoje galima pasakyti, kad bendrovės vertinimas rėmėsi prognozėmis, kurioms įvertinti nebuvo jokio apčiuopiamo pagrindo. Komisija sutinka, kad dėl šių specifinių aplinkybių iš to fakto, jog INH pasiūlyta kaina buvo pagrįsta eksperto išvada ir patvirtinta ČVPK, negalima daryti išvados, kad ta kaina atitiko akcijų rinkos kainą:

a) Komisija pripažįsta, kad, vertindamas eksperto išvadą, investuotojas ir pirkėjas rinkos ekonomikos sąlygomis žino, kad specialų ekspertą parinko ir jam moka bendrovė INH. Atsižvelgdamas į faktą, jog bendrovę INH galima buvo įvertinti tik iš hipotezių apie būsimą vystymąsi, kurias dėl neseniai įvykusios privatizacijos sunku patikrinti, o ne iš akivaizdžių rodiklių, pasamdytas konsultantas galėjo iškelti konservatyvią ateities raidos prielaidą, kad gautų kainą, kurios bendrovė užsakovė laukia, net ir nepadarydamas kokios nors formalios klaidos, kuri galėtų pakenkti jo reputacijai. Komisija mano, kad INH parinkto specialaus eksperto prognozės tikrai buvo konservatyvios (žr. toliau);

b) Komisija, remdamasi Čekijos valdžios institucijų pateikta informacija, išsiaiškino, kad ČVPK pati neatliko akcijų vertės nustatymo analizės, kuri būtų galėjusi pakeisti INH pateiktą eksperto išvadą. ČVPK tik išsiaiškino, ar buvo įvykdyti visi būtini reikalavimai, keliami paraiškos akcijoms išpirkti pateikimui ir eksperto vertinimui. Šiuo atveju, Komisija išsiaiškino, kad vertinimas turėjo būti paremtas bendrovės, kurioje vyko dideli pasikeitimai, vystymosi hipotezėmis, o ne tokiais faktoriais, kaip kaina biržoje arba ankstesni finansiniai rodikliai, kuriuos ČVPK galėtų oficialiai patikrinti. Komisija pažymi, kad pagal Čekijos valdžios institucijų pateiktą informaciją galima daryti išvadą, jog, vertinimo išvadoje nesant jokių trūkumų ar prieštaravimų, ČVPK jos tikrai negali atmesti tik dėl to, kad ji paremta „konservatyviomis“ hipotezėmis ir taip prisidedama prie vertinamų akcijų kainos sumažinimo.

(49) Komisija pripažįsta trečią Čekijos valdžios institucijų pateiktą argumentą, t. y. tai, kad investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis ankstesnius du ČVPK neigiamus atsakymus paaiškintų kaip patvirtinimą prielaidos, kad bendrovės INH ir LNM (didžiausias INH akcininkas, kuris yra šios operacijos varomoji jėga, nes iš INH įsigis akcijas, kurias bendrovė išpirko) bandė bendrovę INH nuvertinti, kad už akcijas, kurias norėjo išpirkti, mokėtų kuo mažesnę kainą.

(50) Vertindama ketvirtą Čekijos valdžios institucijų pateiktą argumentą, Komisija išsiaiškino, kad 2004 m. pirmajame ketvirtyje rengiant INH ir valstybės užsakytas ekspertų išvadas, INH visų 2003 m. pelnas dar nebuvo žinomas, tačiau jį buvo galima nuspėti, remiantis pirmųjų ketvirčių skaičiais, kurie buvo žinomi. Taigi, visų 2003 m. grynojo pelno prognozės abiejose vertinimo išvadose buvo panašios. Remiantis visų 2003 m. grynojo pelno prognozėmis ir akcijos kaina 550 CZK, apskaičiuotas P/E indeksas yra apie 1,5. (Čekijos valdžios institucijos apskaičiavo P/E indeksą 1,25, remdamosi realiu pelnu, kuris tuo metu nebuvo žinomas ir kuris pasirodė didesnis, nei abu ekspertai prognozavo, o tai reiškia ir žemesnį P/E indeksą). Antrasis skaičius yra labai žemas. Investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis tokia žema kaina įvertina bendrovę tik tuomet, jei prognozuoja ypatingai negatyvią grynųjų pajamų raidą ateityje. Komisija išsiaiškino, kad INH pasamdytas ekspertas iš tikrųjų mano, jog grynasis 2003 m. gautas pelnas yra išskirtinis atvejis ir prognozuoja, kad pelnas vėlesniais metais sumažės dviem trečdaliais. Kitaip sakant, šis specialus ekspertas prognozuoja, jog po 2003 m. bus beveik grįžta į 2002 m. pelno lygį (0,9 mlrd. CZK), kuomet bendrovės INH valdymas buvo neveiksmingas ir trūko investicijų todėl, kad ją valdė valstybė. Specialus ekspertas prognozuoja, kad pardavimo apimtys augs lėtai, o sąnaudų mažėjimas bus ribotas. Komisija norėtų pastebėti, kad eksperto išvadoje išsamiai

([8]) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pripažįsta, kad nors biržos kaina paprastai yra geriausias akcijos vertės rodiklis, INH akcijų kaina, kurią galima būtų stebėti Prahos vertybinių popierių biržoje, nėra patikimas 10 % INH kapitalo dalies vertės rodiklis. Mėnesio ir metų statistika iš tiesų rodo, kad prekyba yra labai ribota. Taigi, kaina biržoje nėra didesnio kiekio svarbesnių investuotojų bendradarbiavimo rezultatas.

nepaaiškinta, kodėl bendrovė LNM, perėmusi INH kontrolę 2003 m. pradžioje, nesugebėtų restruktūrizuoti įmonės, sumažinti veiklos sąnaudų ir investicijų sąnaudų, sukurti pelningesnių gaminių ir išvystyti prekybinių ryšių. Priešingai minėtajai, 1 250 CZK kaina, kurią apskaičiavo valstybės pasamdytas specialus ekspertas, bendrovė KPMG, atitinka P/E indeksą tarp 3 ir 3,5. Jis atitinka žemiausią tuo metu finansų rinkose esančių plieno gamintojų P/E indeksų intervalo ribą. Šis žemas indeksas rodo atsargią pelno augimo prognozę. Iš tikrųjų KPMG numato (ribotą) pelno smukimą po 2003 m. KPMG, kaip ir INH pasamdytas specialus ekspertas, įvertina 2003 m. dėkingą situaciją plieno rinkoje ir jos ciklišką. Tačiau KPMG taip pat prognozuoja, kad, LNM kontroliuojant, toliau vyks buvusios valstybinės įmonės gamybos restruktūrizacija, dėl integracijos į didelę plieno gamintojų grupę bus surasti pigesni kapitalo investicijų šaltiniai ir gamyba bus perorientuota į didesnės pridėtinės vertės gaminius. Galiausiai Komisija sutinka, kad investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis 550 CZK kainą laikytų sumažinta, atsižvelgdamas į ypatingai žemą P/E indeksą, nors tai sunku pagrįsti laukiamu bendrovės finansinio pajėgumo sustiprėjimu, kurio galima būtų tikėtis po jos privatizavimo ir po investicijų bei restruktūrizacijos programos, kurią pradėjo naujas privatus akcininkas.

(51) Komisija priėjo prie išvados, kad visų keturių pirmiau nurodytų aplinkybių kombinacija galima paaiškinti, kodėl, valdžios institucijoms perkant akcijas, investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis negalėjo atsižvelgti ir laikyti rimta 550 CZK akcijos kainą, kurią INH pasiūlė išperkant akcijas, o ČVPK patvirtino, ir kodėl ji negalėjo tapti rimtu derybų instrumentu, kuris būtų privertęs pardavėją sumažinti kainą. Kadangi nebuvo jokios kitos prieinamos orientacinės kainos, investuotojas rinkos ekonomikos sąlygomis su pardavėju turėtų derėtis remdamasis kaina, kurią apskaičiavo jo specialus ekspertas ([9]). Kadangi Čekijos Vyriausybės sumokėta kaina yra KPMG apskaičiuotų kainų intervale, šios valstybės lėšos buvo investuotos rinkos ekonomikos sąlygomis investuotojui tinkamu būdu. Dėl to Komisija mano, kad akcijų pirkimas nėra valstybės pagalba pagal 87 straipsnio 1 dalį. Komisija nori pabrėžti, kad ši išvada susijusi su ypatingomis šio atvejo aplinkybėmis.

(52) Galiausiai, vertindama penktą Čekijos valdžios institucijų pateiktą argumentą ir tai, kad į viešą INH siūlymą išpirkti jos akcijas už 550 CZK beveik nebuvo sureaguota, Komisija pripažįsta, kad analizuojamo sandorio laikotarpiu tai dar nebuvo žinoma, todėl daro išvadą, kad šiuo faktu negalima pagrįsti priežasčių, paskatinusių valstybę nekreipti dėmesio į pasiūlytą kainą.

([9]) Jei eksperto vertinime nėra trūkumų. Tačiau sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą Komisija nesuabejojo šioje atskaitoje pateiktų argumentų patikimumu. Pirmiau pateikta analizė taip pat neatskleidžia jos išvadų netinkamumo.

4.3. **Pagalbos suderinamumas**

(53) Kaip paaiškinta 42 ir 43 konstatuojamosiose dalyse, Komisija privalo išnagrinėti galimą priemonių, vertinamų kaip valstybės pagalba, suderinamumą su galiojančiais reglamentais ir nustatyti, ar tai nėra pagalba restruktūrizacijai, kuri pagal 2 protokolo nuostatas yra draudžiama.

(54) Pagalba mokymui vertinama pagal 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 68/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo pagalbai mokymui ([10]).

(55) Skirtumas tarp specialiojo mokymo ir bendrojo mokymo apibrėžtas minėto reglamento 2 straipsnyje. Specialusis mokymas minėto reglamento 2 straipsnio d dalyje apibrėžiamas kaip mokymas, kuris tiesiogiai ir iš esmės susijęs su esamomis ar būsimomis darbuotojo pareigomis pagalbą gaunančioje įmonėje, ir suteikia įgūdžius, kurie negali arba gali būti tik nedideliu mastu perkeliami į kitas įmones arba į kitas darbo sritis.

(56) Bendrasis mokymas Reglamento (EB) Nr. 68/2001 2 straipsnio e dalyje apibrėžiamas kaip mokymas, kuris nėra tiktai ar iš esmės susijęs su esamomis ar būsimomis darbuotojo pareigomis pagalbą gaunančioje įmonėje, bet suteikia įgūdžius, kurie lengvai gali būti perkeliami į kitas įmones ar kitas darbo sritis, ir tokiu būdu žymiai pagerina darbuotojo galimybes įsidarbinti.

([10]) OL L 10, 2001 1 13, p. 3. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1976/2006 (OL L 368, 2006 12 23, p. 85).

(57) Čekijos Respublika pateikė išsamią informaciją apie siūlomus mokymo kursus. Pagal šią informaciją Komisija galėjo įvertinti, kad Čekijos Respublikoje taikomas skirtumas tarp bendrojo ir specialaus mokymo atitinka Reglamento (EB) Nr. 68/2001 2 straipsnio nuostatas. Kursai, apibūdinami kaip bendrasis mokymas, yra skirti kvalifikacijai kelti, pavyzdžiui, valdymas, asmeninis vystymasis, komunikaciniai, rinkodaros ir audito įgūdžiai, kurie lengvai gali būti perkeliami į kitas įmones ar kitas darbo sritis. Tokiu pačiu pagrindu rengiami kursai, susiję su gaminiais, naujomis technologijomis, inžinerija, techniniais projektais, aplinkos apsaugos valdymu, kokybės gerinimu ir kurie galėjo būti tik nedideliu mastu perkeliami į kitas darbo sritis buvo apibūdinti kaip specialūs mokymai pagal minėto reglamento 2 straipsnio d dalį. Remiantis Komisijai pateikta informacija, pagalba mokymui buvo būtina, siekiant nustatytų tikslų.

(58) Reglamento (EB) Nr. 68/2001 4 straipsnio 7 dalyje apibrėžtos reikalavimus atitinkančios sąnaudos mokymo projektui ir reikalaujama, kad informacija apie sąnaudas būtų skaidri ir sąnaudos būtų detalizuotos papunkčiui. Čekijos Respublika pristatė Komisijai išsamią informaciją apie sąnaudas, susijusias su projektais, detalizuotas papunkčiui taip, kad šias sąnaudas būtų galima palyginti su sąnaudomis, nurodytomis minėto reglamento 4 straipsnio 7 dalyje. Buvo nustatyta, kad ši informacija atitinka minėto reglamento 4 straipsnio 7 dalyje reikalavimus.

(59) Taip pat buvo nustatyta, kad Čekijos Respublikos pagalbos intensyvumas atitinka leidžiamą maksimalų pagalbos intensyvumą, nustatytą Reglamento (EB) Nr. 68/2001 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Taigi, siūlomos pagalbos intensyvumas atitinka reglamento leidžiamą lygį specialiajam bei bendrajam mokymui didelėje įmonėje, esančioje regione, kuriam gali būti teikiama regioninė pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą.

(60) Pabaigoje galima konstatuoti, kad pagalba atitinka Reglamento (EB) Nr. 68/2001 reikalavimus.

5. **IŠVADA**

(61) Komisija priėjo prie išvados, kad bendrovei TŽ skirta pagalba mokymams 44 088 300 CZK (1,55 mln. EUR) atitinka Reglamentą (EB) Nr. 68/2001.

(62) 4 152 500 CZK (0,14 mln. EUR) dydžio pagalba pajėgumų uždarymui nebus suteikta bendrovei TŽ, nes TŽ pakeitė savo verslo planą.

(63) TŽ valdomų INH akcijų pirkimas nelaikomas valstybės pagalba.

(64) Šios trys priemonės nėra paslėpta pagalba TŽ restruktūrizacijai, kuri prieštarautų 2 protokolui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

44 088 300 CZK pagalba mokymams, skirta „Třinecké železárny, a.s.“, yra suderinama su Reglamento (EB) Nr. 68/2001 nustatytais kriterijais ir nėra valstybės pagalba restruktūrizacijai pagal 2003 m. Stojimo sutarties 2 protokolą.

„Třinecké železárny, a.s.“ valdomų bendrovės „ISPAT Nová Huť“ akcijų pirkimas nėra valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Čekijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2006 m. rugsėjo 8 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė